

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Alle gelden naar Uitgeverij „De Vlam”
postgiro 168797 te Amsterdam

Atoombom chantage

Op 31 December 1946 ging het bericht door de pers, dat de UNO-commissie voor de atoom-energie het plan Baruch heeft goedgekeurd en aan de Veiligheidsraad zal voorleggen. Rusland en Polen hadden zich van toestemming onthouden.

Rusland maakte bezwaren tegen de bepaling, dat tegenover het in te stellen internationale controle-lichaam (de A.D.A., Atomic Development Authority) het veto-recht niet meer van kracht zou zijn. Gromijko de vertegenwoordiger van Rusland - noemde het Baruchplan in strijd met „de beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties” en drong er op aan, dat de grote Vijf het recht van veto zouden behouden bij de bestraffing van landen, die er op betrappt zouden worden in het geheim atoomwapens te vervaardigen. Het Russische standpunt is, dat gelijk ook in alle andere vraagstukken die in de UNO worden behandeld, er eenstemmigheid van mening moet zijn tussen de vijf grote mogendheden. Met andere woorden: Rusland is alleen voor internationale samenwerking te vinden, voor zover er eenstemmigheid tussen de vijf grote mogendheden bereikt kan worden. De kleinere landen worden blijkbaar als aanhangsels van deze grote mogendheden beschouwd, wat, zoals iedereen weet, ook niet met de feiten in tegenspraak is.

Nu heeft de praktijk van de zogenaamd samenwerkende volkeren in de UNO uitgeezen, dat in nagenoeg alle belangrijke vraagstukken deze eenstemmigheid niet bereikt kan worden. Neemt men de proef op de som en wordt tot stemming overgegaan dan maakt meestal Rusland, als het met de genomen besluiten niet accoord gaat, van het recht van veto gebruik, zodat het besluit geen kracht van geldigheid heeft. Het veto-recht is dus het struikelblok, waarop alle beslissingen in de UNO stranden. In wezen komt hierin tot uitdrukking dat samenwerking tussen de grote mogendheden niet mogelijk is. Die was alleen aanwezig zolang het er om ging Nazi-Duitsland te overwinnen, terwijl de tegenstellingen onmiddellijk naar voren kwamen, toen de nieuwe verhoudingen geregeld moesten worden. Het behoort tot de politieke propaganda het zo voor te

stellen, alsof het alleen aan Rusland ligt, indien men niet tot overeenstemming komt. De vrede in de wereld zou kunnen worden gewaarborgd, als dit land niet van het recht van veto gebruik maakte en zich bij de met meerderheid van stemmen genomen besluiten zou neerleggen. Het heeft niet lang geduurd of er gingen stemmen op, die het veto-recht wilden afschaffen. Natuurlijk hoort ook tot dat soort politieke propaganda, dat men vergeet op de betekenis van deze beoogde regeling te wijzen. Immers, de grote meerderheid der bij de UNO aangesloten Naties volgt de politiek van Amerika en Engeland, en Rusland zou zich, als het van zijn veto-recht geen gebruik meer kon maken, aan de beslissingen van de UNO moeten onderwerpen. Het zou daarbij feitelijk zijn zelfstandigheid op geven. Zo iets te veronderstellen is onder de bestaande verhoudingen absoluut onzin, tenzij men in werkelijkheid de poging die er achter zit, langs deze weg ook Rusland onder 't gezag van Engeland en Amerika te brengen, er mee wil verbergen. Men verwacht dan ook in feite niet dat Rusland van zijn veto-recht afstand zal doen. In ieder geval niet goedschiks. En toch wordt het met den dag duidelijker, dat de twee grote machtscomplexen - Rusland met zijn satellieten en Amerika-Engeland met in hun gevolg de meeste andere landen der wereld op den duur niet door kunnen gaan, ieder zijn eigen politiek te volgen. De wereld is te klein geworden: de eigen belangenpolitiek der grote kapitaalsmachten botst op alle mogelijke punten op elkaar. Het belang van de ene macht eist dat het andere belang moet wijken en meer en meer wordt het duidelijk dat er gestreden zal worden om uit te maken, wie wijken moet.

De pogingen, om dit door de beslissingen van de UNO uit te maken, zijn mislukt.

Uit de inhoud:

- 1 Manhattan-District en de grote vijf
- 2 Raamplan, ram-plan, ramplan
- 3 Arbeidersjeugd

Een internationaal parlement, wat de UNO had moeten worden, is niet mogelijk, waar het er om gaat, dat de ene macht zich aan de andere moet onderwerpen. Men wist dit trouwens van de aanvang af heel goed, want er is geen ogenblik geweest waarin niet met alle kracht aan de uitbouw van het militaire apparaat is gewerkt. Dat geldt voor alle landen van de wereld, maar voornamelijk voor Amerika en Rusland. Dat is in 't geheel geen geheim, iedereen weet er van. Juist dit weten brengt een gevoel van onzekerheid en van onmacht tegenover het steeds nadere gevaar van een nieuwe oorlog bij de grote massa der mensen te weeg. Het verlangen naar veiligheid en vrede is groot, het wordt groter, naarmate het gevaar dichterbij komt.

Tegen deze achtergrond moet men de poging zien om een internationale controle op de productie van de atoom-energie in te stellen. Alle landen, zowel Amerika als Rusland met hun aanhang zijn voor deze controle, die een waarborg ervoor zal moeten zijn, dat de atoomenergie alleen voor vredesdoeleinden wordt gebruikt. De atoombommen, op Hiroshima en Nagasaki gebruikt, en die waarmee nadien op het eiland Bikini nieuwe proefnemingen zijn genomen, hebben getoond het beslissende oorlogswapen te zijn. Amerika heeft door het berit van een honderdtal van deze bommen en - wat meer zegt - door een grote industriële installatie, die deze bommen bij voortdurend kan produceren, in een oorlog, die nu zou uitbreken, de beslissende macht. Onder de druk van een grootse propaganda, die voornamelijk in Amerika zeer sterk was en die uitging juist van de geleerden, die het mogelijk hadden gemaakt, dat de atoombom kon worden geproduceerd, verklaarde zich de Amerikaanse regering voor de controle op de atoom-energie. Er werd een commissie van vijf personen uit de burgerwereld samengesteld, onder wier beheer alle werkzaamheden, die met de atoom-energie verband houden, werden gesteld. (Elders in dit blad brengen we hierover nadere gegevens). De richtlijnen, waarnaar de commissie te werk moet gaan, zijn samengevat in het z.g. Baruchplan, hetzelfde plan dat volgens Amerikaanse opvatting ook aan de internationale controle-commissie ten grondslag zal liggen. Maar dit plan beoogt niet een pro-

Als dan mer bak dert woc oud en e ruw heer het niet er kan om juist vier een gees Het wor De vro wor ster van schi. Een daa afst bev lan den mun ges zal gro zow ster de al voe tig Ma wa koz huil een ven ring kun heel en v vijf juist mer best mid de I tele met Alle nu v kan bren benz Troo vrijd Daad derg

ductie van de atoom-energie voor vredesdoeleinden zonder meer. Het laat de productie van atoombommen in Amerika ongestoord voortgaan, zelfs is het niet uitgesloten dat dit in versneld tempo zal gebeuren. Het overwicht van Amerika wordt daardoor met de dag groter.

Dit overwicht werpt Amerika in de weegschaal als het zich bereid verklaart de productie van atoombommen stop te zetten en de aanwezige voorraad te vernietigen, mits de andere landen, ook zonder voorbehoud en zonder veto-recht, zich aan de controle van een internationale commissie onderwerpen. Hoe onschuldig het lijkt, toch wordt daarmee de gehele machtskwestie gesteld. Want een controle, zoals in het Baruchplan bedoeld, zou aan elk land zijn zelfstandigheid ontnemen. De controleurs zouden niet alleen toegang moeten hebben tot de directe atoom-energie-fabrieken en laboratoria, die daarmee verband houden, maar feitelijk tot de gehele industrie wil de controle effectief zijn. En de aanwijzingen van de internationale commissie moet opgevolgd worden als deze veranderingen in de productie nodig achten. En ook hiermede kan een controle, die wil voorkomen dat de atoom-energie niet voor oorlogsdoeleinden kan worden gebruikt, niet volstaan. Zij moet ook in de politieke meningsvorming van het betreffende land kunnen ingrijpen om te voorkomen, dat een geestesgesteldheid onder de bevolking ontstaat, die er toe kan leiden, dat de aanwijzingen van de controle worden ondoken. Het is namelijk een feit, dat de productie van atoomenergie, al is die gericht op vredesdoeleinden, zich bijzonder goed leent voor ontduiken in deze zin. Wij schreven hierover reeds in ons blad 22 Juni 1946 het volgende:

„Maar met de toepassing voor de energie-productie is het niet anders. Zoals enige tijd geleden is betoogd door Prof. Sizoo, in een artikel in „De Groene Amsterdammer“, gaat het vrijmaken van energie uit uranium automatisch gepaard aan de productie van plutonium, de grondstof voor de atoombom. Weliswaar kan dit plutonium worden „gedenatureerd“, waardoor het onbruikbaar wordt voor de atoombom, maar dat neemt niet weg, dat het toch telkens weer opnieuw wordt geproduceerd en dat wel in hoeveelheden, die de snelle vervaardiging van een groot aantal atoombommen mogelijk maken. Bovendien ontstaan bij deze productie ook de radioactieve gifstoffen, waarover wij reeds spraken, in zeer grote hoeveelheden.“

In het bewustzijn van hun macht spreken de Amerikanen dan ook duidelijke taal. „Eerst betalen en dan de waar“ is het devies. Eerst het instellen van de controle, die op een feitelijke capitulatie van Rusland voor de eis van de „open deur“ politiek van Amerika neer komt, en dan het stopzetten van de atoombom-productie. Tegelijk met de zekerheid, dat men deze productie onmiddellijk weer ter hand kan nemen, als de tegenpartij niet naar het pijpen van de Amerikaanse machthebbers

wil dansen.

Het atoomwapen in de hand van het Amerikaanse kapitalisme is een ontzaglijke macht, dat weten ook de Russische heersers. Ze zullen zeker, als er ook maar een kleine mogelijkheid is dit wapen te neutraliseren, tot concessies bereid zijn. Maar de deuren openmaken voor het Amerikaanse kapitalisme kunnen zij niet, want dat betekent afstand doen van de zelfstandigheid. Dit is niets anders dan volledige capitulatie voor het Amerikaanse kapitaal.

De poging, die door praten en onderhandelen in de UNO niet is gelukt, wordt herhaald door de poging, de genoemde controle op de atoom-energie in werking te zetten. De dreiging, dat van de reeds bestaande atoombommen gebruik kan worden gemaakt om Rusland te dwingen er zich aan te onderwerpen, is reeds ontzettend groot. Ze wordt groter naarmate de productie van deze bommen voortgaat. Daarbij voegt zich dan de openbare mening van de gehele wereld tegen diegenen, die „halsstarrig“ blijven vasthouden aan hun veto-recht. Zullen de Russische heersers onder deze druk bezwijken en „betalen“? Wij schreven hierover in het reeds genoemde nummer van Spartacus dit:

„Terwijl alle kranten voor dit doorzichtige spel de ogen sluiten, hebben wij er geen belang bij, hier verstopperij te spelen. Ons gaat het er niet in de eerste plaats om, of de Amerikaanse bourgeoisie hier een handige zet heeft gedaan tegenover de Russische heersers. Want de pogingen tot bedrog van de Amerikaanse regering zijn niet in de eerste plaats tegen de Russische machthebbers gericht; bovenal treffen zij de mensheid. Want uiteindelijk zal het de mensheid van de gehele aarde zijn, die met haar leven zal moeten betalen, wanneer de plannen van de Amerikaanse bezittende klasse doorgang vinden.“

Wij allen kunnen weten, dat een controle op de atoom-energie, om te voorkomen dat ze als oorlogswapen wordt gebruikt, even onmogelijk is als bij elk ander product dat onder kapitalistische heerschappij wordt geproduceerd. Elk product, ook dat, als ze tot ontploffing worden gemaakte atoombom, is een wapen in de hand van diegenen, die als heersende klasse optreden, of het nu tegen de eigen bevolking is, of tegen de bevolking van andere landen, die ze aan zich zouden willen onderwerpen. Het is absurd te veronderstellen, dat de heersers afstand zullen doen van het sterkste wapen, terwijl hun veroorloofd zou zijn van andere wapens gebruik te maken.

Zo komen ook de geleerden, die zich rond Prof. Einstein groeperen, in hun bekende 5 punten (op een andere plaats in dit blad gebracht) tot de conclusie, dat iedere oorlog uitgebannen moet worden. Maar dit van de heersende klassen te verwachten, betekent niet minder, dan dat men gelooft, dat ze afstand zullen doen van hun macht. Men moet reeds tot de eenvoudigen van geest behoren, om zo iets te kunnen veronderstellen.

Ondertussen duurt de dreiging van een atoom-oorlog voort. Wij beleven het schouwspel dat er voortdurend meer van deze angstwekkende dingen vervaardigd worden onder het voorwendsel, dat ze onschadelijk gemaakt zullen worden en dat het verboden zal zijn, ze in de toekomst nog te produceren.

Het is daarom zo verschrikkelijk, omdat men weet, dat er in een honderdtal van deze bommen zoveel kracht is opgesloten, bracht, met één slag de bevolking van Manhattan District zal overnemen, en bovengroot land de dood in gejaagd kan worden. Daarbij komt nog het besef, dat maar een kleine troep avonturiers nodig is, om deze ontzetting over de wereld te brengen. Een ontzettende macht is in de hand van een paar mensen gelegd, het is de afspiegeling van onze maatschappij, waar alle macht over mensen en dingen door een klein aantal mensen wordt uitgeoefend. Een macht, die zelfs door deze weinigen niet meer kan worden beheerst als zij in de strijd om de macht, om zich te kunnen handhaven, gebruik moeten maken van het uiterste middel. Ze zijn als de leerling, van den toevenaar, die de geesten oproep en ze niet meer bedwingen kon. Zij roepen ontzettende krachten in het leven en hebben de macht er over verloren, gevangenen als ze zijn van hun eigen systeem. Zal de mensheid begrijpen dat dit systeem moet verdwijnen, dat de heerschappij van mensen moet plaats maken voor een maatschappij die geen heersing over mensen kent?

Het is de enige weg, die naar de uitbanning van de oorlog leidt en die ons brengt naar een samenleving, waarin de vrede gewaarborgd is.

Persbericht van 6 Jan. 1947.

Baruch gaat heen

Bernard Baruch en zijn collega's van de Amerikaanse delegatie in de atoomcommissie van de Ver. Naties hebben hun ontslag bij president Truman ingediend. Zij beschouwen hun taak als geëindigd en zijn van meening, dat Austin, de Amerikaanse gedelegeerde in den Veiligheidsraad, het probleem verder kan behandelen.

In zijn brief aan Truman heeft Baruch nog geschreven:

„Ik zie geen reden waarom dit land zou afzien van het voortgaan met het aanmaken van atoombommen, zolang het verdrag dat voorziet in internationale atoomcontrole nog niet geratificeerd is. Reeds eerder heb ik uw aandacht gevestigd op de noodzakelijkheid van het bewaren der atoomkrachten.“

Werft nieuwe abonnees voor „Spartacus“

„Manhattan District“ en de „Grote Vijf“

Aan „Atoom“ ontleen we de volgende gegevens:

In Juli j.l. heeft het 79e Amerikaanse Congres een wet aangenomen tot oprichting van een United States Atomic Energy Commission, die van de regering 't „Manhattan District“ zal overnemen, en bovengroot land de dood in gejaagd kan worden. Daarbij komt nog het besef, dat maar een kleine troep avonturiers nodig is, om deze ontzetting over de wereld te brengen. Een ontzettende macht is in de hand van een paar mensen gelegd, het is de afspiegeling van onze maatschappij, waar alle macht over mensen en dingen door een klein aantal mensen wordt uitgeoefend. Een macht, die zelfs door deze weinigen niet meer kan worden beheerst als zij in de strijd om de macht, om zich te kunnen handhaven, gebruik moeten maken van het uiterste middel. Ze zijn als de leerling, van den toevenaar, die de geesten oproep en ze niet meer bedwingen kon. Zij roepen ontzettende krachten in het leven en hebben de macht er over verloren, gevangenen als ze zijn van hun eigen systeem. Zal de mensheid begrijpen dat dit systeem moet verdwijnen, dat de heerschappij van mensen moet plaats maken voor een maatschappij die geen heersing over mensen kent?

Het is de enige weg, die naar de uitbanning van de oorlog leidt en die ons brengt naar een samenleving, waarin de vrede gewaarborgd is.

De commissie zal alle functies overnemen van den agressieven militanten generaal-majoor Leslie R. Groves, tot dusver de bekwame, maar weinig toeschietelijke beheerder van Manhattan District. De commissie, waarvan geen enkele militair deel uitmaakt, krijgt aan kapitaalbeleggingen twee miljard dollar te beheren. Voor het lopende jaar bedraagt het commissie-budget 375 miljoen dollar. Verantwoordelijk is zij voor het welzijn van 130.000 employes, n.l. 1. the Hanford Engineer Works in Pasco (Washington); 2. the Clinton Engineer Works in Oak Ridge (Tennessee); 3. the Los Alamos-laboratoria in de staat Nieuw Mexico. Bovendien beheert de commissie een uitgebreid netwerk van laboratoria, experimentele projecten, mijnen in de staten Utah en Colorado, contracten met tal van universiteiten en particuliere ondernemingen, die belast zijn met diverse fasen van atoomenergie of aanverwante problemen. Ofschoon de werkzaamheden van het Manhattan-project strikt geheim zijn gehouden, staat zoveel toch wel vast, dat de commissie over werken beschikt, die voor de toekomst van de gehele mensheid van eminent belang zijn. De laboratoria en fabrieken der commissie maken niet alleen bommen van het Nagasaki-type en bommen van een nog veel groter destructieve uitwerking, doch experimenteren eveneens met atoomenergie voor vredesdoeleinden.

Benoemd moet nog worden een generaal manager voor de commissie, die in werkelijkheid één grote holding and operating company zal zijn, een advies-college van negen leden en een liaison-comité voor de verbandingen met het leger. Voorts zullen aan de commissie nog toegevoegd worden een research-afdeling, een pro-

ductie-afdeling, een engineering-afdeling en een afdeling voor militaire toepassing der atoom-energie; laatstgenoemde afdeling zal geleid worden door een vertegenwoordiger van het leger, de vloot en de luchtvloot. Slechts de president van de republiek kan besluiten der commissie ongedaan maken door zijn veto.

Zoals gezegd is het bekende Baruch-plan voortgekomen uit het niet minder bekende Lilienthal-rapport inzake internationale controle over atoomenergie. De Wallace-school in Amerika gaat uit van de gedachte, dat Amerika een voorbeeld behoort te geven door een productie-stop van atoombommen, zelfs nog vóór het tot standkomen van een internationaal controle-plan. Door zulk een stop zouden, volgens Wallace, de internationale onderhandelingen over een controle-stelsel eerder worden bespoedigd dan geremd. Deze Wallace-gedachte wordt gesteund door de Russen, die bij monde van Molotov in de Assemblée der Ver. Volken in Flushing Meadow begin November van dit

De mijnwerkers hebben het goed

De Amerikaanse pers wordt niet moe te vertellen, hoe geweldig veel de mijnwerkers verdienen en hoe „buitensporig de eisen van Lewis“ zijn. De looncijfers die worden genoemd zeggen niet veel, zelfs al worden ze vergeleken met de lonen in alle andere delen van Amerika.

De lonen in de Amerikaanse mijnindustrie zijn, als de officiële cijfers juist zijn, hoger dan die in de meeste andere bedrijven. Maar dat is dan ook wel hard nodig, gezien de volgende feiten: Gedurende zeer lange tijd hebben de Amerikaanse mijnwerkers zo weinig verdiend, dat ze zich dik in de schulden hebben moeten steken. Je vraagt je af, wie zo liefdadig was hen crediet te verstrekken.

Het antwoord is: de mijnindustrie. Wanneer de mijnwerkers geen kans zien om eten te kopen, verstrekken de mijnindustrie hen credietpenningen. Deze credietpenningen zijn geen gewoon geld, maar men kan er op kopen in de winkels die eigendom zijn van de mijnbouwmaatschappijen. Ziedaar het geheim.

De Amerikaanse mijnwerkers zaten dus dik in de schuld - bij hun eigen ondernemer. Zodra hun lonen omhoog gingen, zorgde de ondernemer er voor, dat het eerst deze schulden werden betaald. De Amerikaanse mijnwerkers werden er niet vet van.....

Door het geraffineerde credietstelsel zijn de mijnwerkers aan handen en voeten aan de maatschappijen gebonden. Ze kunnen alleen kopen in de winkels van deze maatschappijen. En de prijzen, die daar

jaar een scherpe aanval hebben gedaan op Baruch en diens plan. Dit plan voorziet, zoals men weet, in de oprichting van eenzelfde Lilienthal-commissie, maar dan internationaal. Aan zulk een internationale commissie zou 't Baruchplan alle Amerikaanse geheimen en fabrieken willen overdragen, maar niet voordat internationale garanties over controle en inspectie bestaan. De Baruchschool gelooft niet, dat de onderhandelingen met de Russen een vlotter verloop zouden hebben, wanneer de Amtrikaanen de productie van atoombommen staken, de bestaande voorraden eventueel zouden vernietigen of de fabriek zouden ontmantelen, die de bommen vervaardigen. Een ander school in Amerika daarentegen meent, dat de positie van Amerika veel sterker zou worden niet door een verdragde, maar veel eerder door een verhoogde productie van atoombommen. Haar invloed is echter (nog) geringer dan die der Wallace-aanhangers. Ook tussen Lilienthal en Baruch bestaan meningsverschillen en tegenstellingen, doch men hoopt in Amerika, dat deze niet zo groot zullen blijken te zijn, dat de president van zijn veto gebruik zou moeten maken of dat het Congres zelf met nieuwe wetgevende bepalingen zou behoeven in te grijpen.

gevraagd worden zijn veel hoger dan in andere industrieën. Het is geen overtuigend argument tegen staking, als je kan aantonen, dat andere arbeiders nog beter worden betaald.

WAT ONS OPVIEL

Belangrijk voor D.U.W. — arbeiders. Naar „Het Vrije Volk“ meldt, zouden de arbeiders bij de D.U.W., die wegens de vorst onder de vorstverlet-regeling vielen, van 21 December tot en met 1 Januari verlof met behoud van het volle loon, krijgen. 3 dagen vakantie-bons zouden dan moeten worden ingeleverd. Deze regeling zou ondanks de vorst volledig worden uitgevoerd. Het departement heeft echter nader medegedeeld, dat dit alleen geldt voor Zeeland en Wieringermeer. In de pers werd later bekend gemaakt, dat niet het volle loon, maar enkel overbruggingsgeld zou worden betaald.

Dat gaat zo maar. N.V.V. en E.V.C. bestuurders zullen wel geen aftrek van vakantie hebben.

Zaken gaan voor. Nederland heeft bij de stemming in de U.N.O. bij de behandeling van maatregelen tegen Franco-Spanje blanco gestemd en wel alleen omdat het tegenstemmen misschien verkeerd begrepen zou worden. Laat die arbeiders maar betogen tegen Franco en voor het verbreken van de betrekkingen. Van Kleffens stemt toch namens het Nederlandse volk blanco. Zaken gaan voor.

Raamplan, ram-plan, campplan

Nog zien wij voor onze geest de stoeten der sociaal-democratie van vóór de tweede wereldoorlog door de straten der steden trekken. De trommels der A. J. C. sloegen ram-plan ram-plan, ram-plan. En de massa der demonstranten, die al jaren had gewacht op de begeerde sociale verbeteringen, en, geteisterd door jarenlange werkloosheid, in nieuwe verwachtingen gebracht, dat eindelijk de weg naar beter bestaan en meer bestaanszekerheid zou worden ingeslagen, zong: „Het moet! Het kan! Op voor het plan! Het was de politieke aankondiging van een nieuwe kapitalistische periode, die der geleide economie.

Vijf jaren maakte de Nederlandse arbeidersklasse de wereldoorlog mee. Weer sloegen de trommels: ram-plan, ram-plan. Een vloedgolf van Nazi-Duitse legers spoelde over West-Europa. Een hongerrig imperialisme, straf gedisciplineerd, totalitair, volgens plan geleid, veroverde grote delen van Europa en bracht het in zijn ijzeren greep. De magere resten van de burgerlijke democratie werden opgeruimd. Dit beeld van kapitalistische plan-economie zullen de arbeiders nimmer meer vergeten.

Het was „de vijand“ die dit alles: arbeidsdwang, deportaties, vervolging en terreur, verscherpte uitbuiting, uitplundering en honger, over ons uitstortte. „De vijand“ dat was „dus“ ook de vijand van de Nederlandse bezittende klasse en dus leenden de arbeiders het oor aan hen, die van overzees met mooie beloften voor na de overwinning, opriepen tot een nationaal eendrachtig verzet. Zo kwamen zij geheel en al, van klasseverzet tot nationaal verzet, omdat zij nog niet begrepen, dat hetgeen „de vijand“ te zien gaf, slechts de consequenties waren van het moderne kapitalisme, de eerste symptomen. Slechts enkelen hielden de vaan van het internationalisme, de vaan van de klassenstrijd hoog. Van die enkelen hebben er velen gestreden tot de laatste ademtocht. De daardoor nogmaals verzwakte enkelingen moesten, en..... moeten ook nu nog doorgaan.

Na de overwinning over het Duitse fascisme, na de „bevrijding“, is er niet veel terecht gekomen van de Londense beloften. Anderhalf jaar nadat een Nederlandse regering hier weer haar macht is gaan uitoefenen, stellen officiële statistieken vast, dat de uitgaven van gezinnen, die regelmatig hun uitgaven noteerden, per week boven de weeklonen liggen. Loonstop is afgekondigd. De prijzen stijgen. Aan kleding en woninginrichting mankeert alles. De woningnood voert tot afgrijpselijke toestanden. Het ontwaken der massa's uit de droom van solidariteit der

klassen moest weldra beginnen. Stakingen in verschillende delen van het land volgden elkander op. De arbeiders wilden de strijd. Hun wantrouwen groeide. Dat wantrouwen gold terecht allen die hun plaats innamen of behielden in het nationale front. Het gold dus ook de oude organisatievormen der arbeidersbeweging die door hun historische ontwikkeling met hun reformistische en nationale instelling geheel passen in het huidige kapitalisme en waarvan de leiders, ook ideologisch, geheel met dat stelsel zijn vergroeid. Zoekend en tastend gaan de strijdvaardige arbeiders voorwaarts. Zij grijpen vaak naar oude middelen van verweer. Zij bouwen nieuwe vakkbewegingen, dus in oude vormen en met oude ideologieën en verkrijgen weer nieuwe leiders, die van de oude op geen enkele wijze principieel te onderscheiden zijn. Dan volgen nieuwe teleurstellingen en..... nieuwe pogingen. Eens, door de ervaringen wijzer geworden, zullen de arbeiders andere wegen en strijdorganisaties vinden.

Het kapitalisme gaat voort. Nieuwe imperialistische tegenstellingen treden in snel tempo aan het licht. Koortsachtig vinden de voorbereidingen voor het komende nieuwe conflict plaats. De techniek wordt gericht op de ontwikkeling van zo groot mogelijke macht tegenover den concu-

rent. Verscheurd en vernield, verarmd en uitgeput moet Europa mee in de wedloop meedoen aan de organisatie van macht. De heersende machten dwingen de staten het economische leven van bovenaf te organiseren. En naast de organisatie van het economische leven, wordt opnieuw, en in nog sneller tempo dan in het economische leven, 't militaire apparaat georganiseerd. Voor 1947 raamt het Centraal Plan-Bureau op een totale overheidsbehoefte van 2.670 miljoen gulden, het bedrag aan militaire uitgaven op 900 miljoen gulden. Dat wil zeggen, dat van iedere tien gulden die de staat uitgeeft, drie gulden voor oorlogsdoeleinden zal worden besteed. Militarisme, het imperialisme „slaat op den trommele“. Ram-plan, ram-plan. Het roept de jonge vrouwen op, zich in soldatenuniformen te steken. Het dwingt de jonge arbeiders, met een bok voorop en het geweer op de schouder, ver weg te trekken van wie hen lief zijn, verweg te trekken van al hetgeen na vijf jaren vernieling zo nodig herstel door hun arbeid behoeft. Ram-plan Ram-plan.

Maar toch, wij spraken er reeds over, dat het economische leven onder leiding van de bezittende klasse en de Staat opnieuw worden georganiseerd. Er is een Planbureau opgericht, dat een „Nationaal Welvaartsplan“ heeft opgesteld. Reeds schreven wij daarover en tekenden deze voor ons nieuwe verschijning van het kapitalisme in dit land als: de Naamloze Vennootschap „Het Koninkrijk der Nederlanden“. Het nationaal budget betreft niet alleen meer de Staatsuitgaven en ontvangsten,

doch omvat het gehele-economische leven. De z.g. wederopbouw en het herstel van het economische leven worden daarbij gebaseerd op het kapitalistische beginsel der rentabiliteit. Winstmaken is het alles beheersende van dit plan. Rekeningen worden aangelegd: van de bedrijfshuishoudingen, de gezinshuishoudingen, de huishouding van de overheid, de eigen kapitaalspositie en de positie der grote N.V. tegenover het buitenland. Het verarmde kapitalistische Nederland gaat georganiseerd de „nationale“ arbeidskracht uitbuiten om, door een vergrote meerwaarde en een van bovenaf gerichte bestemming dier winsten krachtiger tegen het buitenland te worden. Dat is geen werk van één jaar. Het plan omvat een periode van zeven jaar, van 1946 tot en met 1952. Wel is waar hangt een groot deel van dit plan in de lucht, vooral omdat niemand weet hoe over de gehele wereld het economische leven zich ontwikkelen zal. Maar van één ding is men (zonder Marx) overtuigd geraakt. Het herstel, de kapitaalvorming, zal alleen te verkrijgen zijn door de arbeid van onze handen.

Voor die 7 jaren is een „Raamplan“ gemaakt aangevende hoe men zich voorstelt dat het economisch herstel zich dient te voltrekken. „Het moet! Het kan! Op voor het plan! Maar dit „moeten“ draagt niet meer in zich, de gedachte die, de vroeger sociaal-democratisch georganiseerde arbeiders eens in geestdrift bracht: het winnen van sociale rechten en verbeteringen. Leest U goed de hieronder volgende slotzinnen van het vóórbericht.

„Het plan stelt welbewust de hoogste eisen aan productie, uitvoer en soberheid, welke naar de mening van het Centraal Planbureau nog vervuld kunnen worden. Uit de cijfers zal namelijk blijken, dat de wederopbouw van het land en het toekomstige welvaartspeil der bevolking bedreigd worden. Slechts door uiterste krachtsinspanning van volk en regering zullen deze dreigende gevaren kunnen worden afgewend.“

Dat reeds belooft niet veel goeds voor de verdere inhoud van het Raamplan, dat overigens in zwaar officieele volzinnen is neergeschreven en vaak de indruk wekt dat er bij gedacht is: „laten we de zaak maar goed ingewikkeld schrijven en heel geleerd doen, want het is beter dat de arbeiders, die de meerwaarde moeten leveren, zelf niet precies weten, waar het om gaat.“

Hieronder volgt een proefje.

„Een te snelle initiale verhoging der consumptie zou b.v. aan het vereiste volume der investeringen te kort doen en daardoor het herstel vertragen of zelfs in gevaar kunnen brengen. Omgekeerd zou een te langzaam aanvangend en stijgend herstel der consumptie, via een te geringe arbeidsproductiviteit, hetzelfde effect kunnen sorteren. De De tempi van herstel in consumptie en investeringen beïnvloeden elkander dus wederzijds en de minimum of maximum-snelheid op elk onderdeel van het economische leven moeten worden vastgesteld overeenkomstig de meest harmonische wederopbouw van het geheel.“

In heel gewoon arbeiders-nederlands (zonder reformistische smetten) komt de hele redenering hierop neer:

We moeten zoveel mogelijk winst uit de arbeiders halen. Geven we hun een hoog loon en welvaartspeil, dan verdienen wij te weinig en komt dus de kapitaalvorming in het gedrang. Geven we de arbeiders te weinig dan kunnen ze niet behoorlijk werken, of ze verdommen te werken en dan lijdt de winst er ook onder. Het „welvaartspeil“ van de arbeiders moet dus door onze kunstgrepen zo worden bepaald, dat dezen, met de minste kosten onzerzijds, zoveel mogelijk winst opleveren.

Het raamplan leert ons dan verder, dat Nederland zich sterker zal moeten industrialiseren. „Een industriearbeider levert de bezittende klasse meer meerwaarde op dan een arbeider werkzaam in takken van de landbouw. Alles moet er op worden gericht om door uitvoer van hoogwaardige producten de positie tegenover het buitenland te verbeteren. Het kapitaal verkregen uit de meerwaarde van de Nederlandse arbeiders en de in het buitenland te lenen kapitalen moet dus voor het overgrote deel worden besteed voor de industrie en het groot verkeer. Voor 1947 is geraamd voor deze beide onderdelen van het economische leven 1,1 miljard gulden. Daartegenover staat voor Landbouw, Visserij en Handel 0,2 miljard. Voor woningbouw en aanvulling van de voorraden van consumptie-goederen wordt respectievelijk 0,1 en 0,3 miljard geraamd. Bij de industrialisatie staat verder op de voorgrond de gedachte, dat het aantal arbeiders zich zal uitbreiden. Een raming is gemaakt hoeveel kapitaalinvestering de opname van 300.000 arbeiders tegen 1952 zal vereisen. Na verschillende berekeningen komt men dan tot een cijfer van f 10.000.— gemiddelde investering van kapitaal per arbeider. Voor 100 arbeiders betekent dat reeds een kapitaal van één miljoen gulden, waarmee wel duidelijk wordt dat in de toekomst vooral het grootbedrijf, welhaast het monopoliebedrijf, als normale regel kan worden verwacht. Dat volgt trouwens ook uit verschillende andere uitlatingen.

Zo lezen wij:

„Minder moeilijk zal het zijn onze bestaande, goed georganiseerde grote industrieën uit te breiden of hieraan vertakkingen toe te voegen. De aan deze industrieën verbonden wetenschappelijke staf is voor deze taak berekend.“

Zo ziet men ook weer uit dit plan, dat in de toekomst Staat en monopoliebedrijf hand in hand zullen gaan. Dat vloeit ook voort uit de gehele structuur van het moderne kapitalisme en wordt ook nog weer bevestigd door het volgende:

„Bij vele andere initiatieven echter zullen bij gebrek aan wetenschappelijke en industriële ervaring, belangrijke risico's moeten worden aanvaard. Deze risico's betreffen niet alleen de onder-

fragmenten uit
„FURCHT UND ELENDE DES DRI-
TEN REICHES“ van Bert Brecht

Zie Spartacus No. 50 „Een doodgezwegen boek.“

Inleiding:

DE DUITSE WAPENSCHOUWING.

En toen wij hoorden, in het vijfde¹⁾ jaar, hoe hij, die van zich zelve zeide, dat God hem had gezonden, nu gereed was voor zijn oorlog, dat gesmeed waren de tanks, slagschepen en kanonnen, en dat zulke aantallen vliegmaachines in zijn hangars stonden, dat zij, zich heffend op een wenk van hem de lucht konden verduist'eren, toen besloten wij, rond te zien, wat voor een volk, bestaande uit welk soort van mensen, in welke toestand, met wat voor gedachten hij roepen zou onder zijn vaan. Wij hielden wapenschouwing.

Daar kun je ze zien komen, een bleke, schijnbaar vrome menigte. Vooraan gaat een kruis op bloedrode vlaggen. Dat kruis heeft grote haken voor 't proletariaat.

En zij, die niet marcheren,

die moeten het maar leren.

Zijn oorlog is op streek.

Je hoort geen steunen noch klagen.

Je hoort geen morren noch vragen.

Zo luid blaast de muziek.

Zij komen met vrouw en kinders, ontsnapt uit de vijf winters, zij zijn gemuilkorfd, maar zij slepen de zieken en ouden en laten ons wapenschouw houden over zijn legerschaar.

Na deze inleiding volgen 24 kleine dialogen of toneelstukjes. Elk stukje wordt voorafgegaan door een kort vers, dat inhoud en strekking van het stuk heel beknopt weergeeft. Wij laten hier nu enkele van deze verzen volgen. De schrijver, die „wapenschouwing“ houdt over het Duitse volk, ziet dus in de geest alle lagen en stromingen uit dit volk de revue passeren en noteert, wat hij opmerkt.

¹⁾ het „vijfde jaar“ is 1938 (5 jaar na de „machtsvername“).

Uit het doovegen Boek

HET VERRAAD.

Daar komen verraders - zij hebben hun burens aangebracht.

Zou de straat hen vergeten?

Zij hebben er toch notie van,

Zou men hun namen weten?

Zij slapen slecht, die nacht,

dat het getij nog keren kan.

PROVOCATEURS.

Daar komen de lui van de S.A.,

zij gaan een ieders gangen na,

als dieven in een steeg.

Zij vallen de dikke bonzen te voet,

zij heffen de hand en brengen de groet.

De handen zijn bloedig en leeg.

HITLERJEUGD.

Zij halen de jeugd en kerven

haar 't voor-de-rijken-sterven

in met het dagelijks brood.

Het brood is zonder boter

en hun angst voor de straf nog groter

dan die voor de heldendood.

DE SPION.

Daar komen de professoren.

Sla de Hitlerjeugd om de oren

en kom in het kamp, want zie,

elk kind een spion. Zij leren

geen zeeën, rivieren en meren,

maar: „Wie weet er wat van wie?“

Dan komen de lieve kinders,

zij halen de beulen en vilders

en vragen hen bij zich thuis.

Dan wijzen zij op vader

en noemen hem verrader.

Men voert hem geboeid uit huis.

RECHTSPLEGING.

Dan komen de heren rechters.

Tot hen zeiden de „voorvechters“:

spreek recht, of je krijgt de bons.

Zij antwoorden: „Wij moeten eten.

Wat wilt u, dat wij vergeten?

Alleen maar eer en geweten?

Recht is, wat goed is voor óns!“

NATUURKUNDIGEN.

Daar komen de heren geleerden,

die gisteren nog beweerden:

„de wetenschap is vrij

van elke soort partij.“

Nu willen zij geen echte,

(zij zweren voor en na)

maar een zuivere, oprechte

Duitse, Aritsche physica.

Kapitalisme en arbeiders in Amerika

Het Amerikaanse kapitalisme heeft, in tegenstelling tot het Europese nog beduidend aan macht gewonnen. Het is de grote schuldeiser van welhaast de gehele wereld geworden en met zijn economische invloed is ook zijn politieke heerschappij aanzienlijk versterkt.

Tegenover deze machtstoename naar buiten staat echter een zekere verzwakking naar binnen. Het Amerikaanse proletariaat heeft sinds het einde van de oorlog reeds vele slagen gericht tegen de bedreiging van zijn in de oorlog gestegen levenspeil en soms niet zonder succes.

Wanneer wij echter zien, hoe deze stakingen meestal worden gevoerd, dan beseffen wij, dat een doorslaggevende overwinning door de arbeiders niet kan worden verregen. Immers, iedere actie is een zuivere vakbewegingsactie. Een staking wordt geproclameerd door den leider van de vakbond, die de arbeiders, wie het geschil aangaat, omvat. En ook in Amerika zijn de verhoudingen zodanig geworden, dat toepassen van de oude organisatievorm onvermijdelijk moet leiden tot nederlagen van het proletariaat, hetgeen wij in dit artikel zullen trachten aan te tonen.

Zoals men weet zijn er in de Verenigde Staten twee „verbonden van vakverenigingen“, te weten de American Federation of Labour, afgekort tot A.F.L. (Amerikaanse Arbeids-Federatie) en het Congress of Industrial Organisation, afgekort

tot C.I.O. (Vereniging van industriële organisatie). Het verschil tussen beide, dat erin bestond, dat de A.F.L. wat meer een vereniging van de „arbeidersaristocratie“ was en de C.I.O. meer de slechter betaalde arbeiders omvatte, is bezig snel te verdwijnen. Ook in de Verenigde Staten namelijk zal de toename van de gemechaniseerde productie op gebieden, waarop zij vroeger niet werd toegepast, leiden tot „gelijkschakeling“ van vakarbeiders met minder geschoolden; men denke slechts aan de z.g. pre-fabricated houses (huizen die kant-en-klaar de fabriek verlaten en op de plaats van bestemming alleen maar in elkaar behoeven te worden gezet!), die vaklui als timmerlieden en metselaars overbodig maken.

De tegenstelling zal er thans wel voor een belangrijk deel een zijn tussen de leiders, die elkaars macht proberen te verzwakken en dus de organisaties elkaars doen concurreren. Het gaat er dan o.a. om, de verschillende bonden over te halen het ene verbond (dus koepelorganisatie van de verschillende afzonderlijke bonden - mijnwerkersbond, autobond, arbeidersbond, enz.) te verlaten en zich bij het andere te voegen. Een duidelijk voorbeeld hiervan is de overgang van de mijnwerkersbond van de C.I.O. naar de A.F.L. Zijn leider, John Lewis, was zelfs eens president van de C.I.O. Om de een of andere reden werd hij als zodanig niet herkozen; toen verhuisde hij met zijn bond naar de A.F.L.

Tijdens de afgelopen staking trachtte de C.I.O. weer bij hem in het gevlei te komen door hem meer te steunen in zijn volharding tegen de regering, dan de A.F.L. Om nu het verloop en met name het einde van de jonste mijnwerkersstaking te begripen, aan de hand waarvan wij willen trachten een indruk te geven van de verhouding van de arbeiders tot de veranderingen, welke het kapitalisme ook in Amerika heeft ondergaan en tot de vakbonden, moeten we ons even bezig houden met een typisch kenmerk van de geest van de Amerikaanse bourgeoisie, welke niet nagekomen heeft ook de meerderheid der arbeiders sterk te beïnvloeden.

Binnen het raam van dit artikel is het niet mogelijk zelfs maar een overzicht te geven van de factoren, die beslissend zijn geweest voor het denken van de Amerikaanse heersende klasse. Op twee willen wij slechts wijzen: Ten eerste het ontbreken van een feodale klasse in dit deel van de nieuwe wereld, wat o.a. ten gevolge had, dat zich hier de bourgeoisie-mentaliteit het zuiverst kon ontwikkelen, tamelijk onvermengd als zij was met adellijke verwaandheid en vormen-aanbidding; ten tweede de enorme expansie-mogelijkheden in een land, bijna zo groot als Europa, waarvan in het begin van de vorige eeuw slechts een heel klein gedeelte werd geëxploiteerd. Amerika is geworden het land van de meest onbeperkte geld-aanbidding, van de „ondernemingsgeest“, van de eerbied voor het in de strijd des levens behaalde succes.

Het kapitalisme der Verenigde Staten is het meest volkomen heersende ter wereld. Het regeert door aan zijn „onderdanen“ in schijn de meest mogelijke vrijheid toe te

staan. Dit kan het zich daarom veroorloven, omdat het over elk geestelijk beïnvloedingsmiddel een nog veel sterkere invloed heeft dan de heersende klasse in Europa.

Een typisch voorbeeld kan dit illustreren: Het blad „P.M.“ heeft gedurende zes en half jaar geen advertenties opgenomen. Thans, nadat zijn financier (kennelijk een of andere rijkdaad, die er schik in had om ook eens iets zonderlings te doen) meer dan vier miljoen dollar heeft verspeeld met zijn pogingen om het blad zonder advertenties op de been te houden, heeft men moeten capituleren. Van Amerikaanse zijde wordt gezegd, dat hiermee een van de meest gedurfde experimenten in de geschiedenis der journalistiek wordt beëindigd.

Uiteraard is nog belangrijker dan de vraag wie de advertenties mag plaatsen, de omstandigheid, dat, voor zover wij weten, er niet één blad is, dat niet volkomen afhankelijk is van de directe steun van een of meer kapitalisten. Het zelfde is het geval met de radio en alle andere middelen van beïnvloeding van de „publieke opinie“. Terwijl wij in West-Europa tenminste een arbeidersbeweging gehad hebben, die toch wel degelijk in haar „goede jaren“ beschikte over een van de bourgeoisie onafhankelijke pers is dit in Amerika bijna niet het geval geweest.

De „vrijheid“ voor den Amerikaans arbeider blijft niet beperkt tot het mogen lezen van alles, wat hij maar in handen kan krijgen; zij wordt ook toegepast op de maatschappelijke strijd. Iedere burger heeft immers het recht om zijn belangen zoveel mogelijk te verdedigen. De arbeider mocht staken, daarin zag men niets immoreels. Zoals het een bewonderenswaardige prestatie van Rockefeller was om zijn miljarden te vergaren, zo had ook de arbeider het recht om zijn aandeel aan de maatschappelijke productie zoveel mogelijk te vergroten. Dat wil zeggen: Als individu, hoogstens als kleine groep. Want het is duidelijk, dat dergelijke opvattingen slechts kunnen blijven bestaan, zo lang de acties van de arbeiders het kapitalisme niet in de grond aantasten. Wanneer een stakingsbeweging een grotere omvang dreigde aan te nemen, schroomde ook de Amerikaanse bourgeoisie niet om met een beroep op het nationale belang — de arbeiders te verslaan, Trouwens, zij had altijd haar eigen soldaten in de vorm van stakingbrekers en knokploegen, die door een speciaal bureau werden „geleverd“. Dit laatste paste overigens weer geheel in het systeem van „vrijheid“ want de „concurrentie“ van de kapitalisten met de arbeiders moest elke partij zelf naar zien, hoe zij de andere kon verslaan; elk middel was, althans aan de bourgeoisie, geoorloofd.

Loonacties konden in dit systeem soms wel succes hebben. Dit was b.v. tijdens de oorlog het geval, toen de winsten zo reusachtig waren, dat de ondernemer voor het landhaven van de klassenvrede, en dus van de mogelijkheid om ongestoord met het maken van die geweldige winsten door

te gaan, graag tot kleine concessies bereid waren.

De strijd der arbeiders draagt allerminst het karakter van een strijd tegen het kapitalistische stelsel. Men is immers „vrij“ en kan zijn positie verbeteren binnen het raam van dit systeem? Dikwijls gaat het er zelfs om ervoor te zorgen, dat de „eigen“ groep voordelen behaalt ten kosten van andere proletariërs. Wij zien in de Verenigde Staten eenzelfde verschijnsel als onlangs in Zuid-Afrika heel duidelijk aan het licht trad: Daar verzette zich de vakbond der blanken tegen verbetering van het lot der negerarbeiders.

De gedachte is er sterk dat de arbeiders niet een klasse zijn, wier taak het is het kapitalistische stelsel te vervangen door een ander, maar concurrenten van de heersende klasse en ook van de slechter bedeelenden om eigen aandeel van de vruchten van aller arbeid op te voeren.

Een onvermijdelijk gevolg van deze denkwijze is ook, dat van zelfwerkzaamheid der arbeiders geen sprake kan zijn. De loonactie moet op het gunstige moment worden ingezet en direct worden gestaakt wanneer succes onwaarschijnlijk wordt, evenals b.v. productie-uitbreiding snel moet worden doorgevoerd en snel beëindigd moet worden. Om dit spel goed te leiden zijn specialisten nodig, specialisten op het gebied van politiek en economie, specialisten op het gebied van de staatswetten, welke het spel regelen. Deze specialisten zijn de „leiders“ van de vakbond, de aanvoerders van hun „ploeg“. Want ook de vakbond is een organisatie, die ideologisch volkomen beïnvloed is door de gedachte van de vrije concurrentie, niet allen tussen de kapitalisten onderling, maar ook tussen hen en de arbeiders. Een van de leiders van zo'n vakbond, met name van die der mijnwerkers, is nu Lewis. Hij treedt op als commandant in de strijd. Hij geeft de parolen. Hij beveelt: „Aanvallen“, en er wordt aangevallen. Hij be-

veelt: „Retiteren“, en zijn volgelingen trekken terug. Dat wil niet zeggen dat hij geen rekening hoeft te houden met de arbeiders, zijn soldaten. Het is zeer waarschijnlijk, dat hij het sein tot de staking heeft gegeven op aandrang van de mijnwerkers.

Na de oorlog is de aanval op het levenspeil van het Amerikaanse proletariaat krachtig ingezet. In de eerste plaats wordt er thans weer korter gewerkt en daalt daardoor het weekloon bij gelijkblijvend uurloon. In de tweede plaats gaan de prijzen — met de ten gevolge van het opheffen van de prijsbeheersing — snel omhoog. In de derde plaats is er schaarste aan diverse goederen, hetgeen natuurlijk, behalve tot een directe verlaging van het levenspeil (men kan eenvoudig sommige noodzakelijke goederen niet kopen), ook tot een indirecte leidt, doordat automatisch de prijzen de hoogte in gaan.

Het gevolg is geweest een toenemende oppositie van de arbeiders, welke zich in stakingen uitte. Zij hadden zich tijdens de oorlog ingespannen om hun bijdrage te leveren tot de overwinning der „democratiën“, die in haar Atlantisch program de mensheid, behalve andere begerenswaardige zaken, ook vrijwaring van gebrek beloofden. Nu voelen zij zich uiteraard teleurgesteld. De Amerikaanse arbeiders, door de practijk en door de voorlichting der bourgeoisie tot d' wetenschap van het enorme vermogen van „hun“ industrie gebracht, eisten geheel volgens hetgeen we hierboven zeiden, een groter gedeelte van het geproduceerde van de ondernemers op. Maar hun teleurstelling over de verlaging van hun levenspeil uit zich slechts in een aan de ondernemers laten voelen van hun macht, in een actie tegen bepaalde kapitalistische ondernemingen, inplaats van tegen een maatschappelijk stelsel.

Over de gevolgen van deze strijdwijze in een volgend artikel.

nemers, doch ook ons land wegens de te investeren deviezen.”

Tegenover de verplichtingen van rentebetaling en aflossing en de daarbij te lopen risico's zal als vanzelfsprekend de Staat vaak rechtstreekse deelneming in het bedrijfskapitaal opeisen. Van Staats-socialistische zijde zal dit worden aangemerkt als de weg naar het socialisme. Duidelijk is, dat het hier slechts gaat om doeltreffender uitbuiting van de arbeidersmassa. De Staat treedt daarbij niet op als vertegenwoordiger van een werkelijke volksgemeenschap, doch als mede-exploitant van het kapitalistisch bedrijf.

Het Raamplan van „N.V. Het Koninkrijk der Nederlanden“ is een ramp-plan voor de arbeidersklasse. Een plan om door een laag levenspeil, een gerationaliseerd bedrijfsleven, hoog opgevoerde arbeidsprestaties, waar mogelijk door invoering van ploegenstelsels, de arbeiders tot het merg uit te zuigen. Een ramp-plan in de ware zin des woords.

En wie verwachten zou, dat aan het einde van de herstelperiode, die men dus in 1952 hoopt te kunnen bereiken, ook het welvaartspeil van de arbeidersklasse weer op dat van 1938 zou komen te staan, die heeft het mis, radicaal mis.

Zelfs dat sombere gemiddelde bestaan van de arbeidersklasse, destijds gedrukt door de hongerpositie van duizenden werklozen in 1938, zal dan niet kunnen worden bereikt. Waarom niet?

„Onze vertegenwoordigers“ zijn zeer openhartig. Zij willen een verbetering in de practijk aanbrengen op de Marxistische leer. Marx stelde vast, dat de meerwaarde van de arbeiders in verschillende delen uiteen viel: Grondrente, kapitaalrente en ondernemerswinst. En hij stelde eens vast: het kan de arbeidersklasse vrij onverschillig laten, waarheen die door hem voortgebrachte meerwaarde verdwijnt. De plan-socialisten weten het beter. Het is hun niet onverschillig dat een deel van de meerwaarde verdwijnt naar den Amerikaans geldschiet. Wat daar heen verhuist, willen zij van ons meer ontvangen. En zo luidt één van de redeneringen als volgt:

„Aan het einde van de herstelperiode immers zal onze vermogenspositie t.o.v. het buitenland f 4,5 à f 5,— milliard ongunstiger zijn dan in 1938. Ruwweg zal de rente en aflossing van dat bedrag overeenkomen met 3% van de vooroorlogse consumptie in prijzen van 1947. Het peil van de consumptie per hoofd zal daarom in 1953 nog slechts 96% van

1938 kunnen bedragen.”

Kijk, er worden geen doekjes om gewonden. De verloren meerwaarde zullen de arbeiders ten koste van hun levenspeil moeten betalen. Het raamplan marcheert. Wij horen de dreunende stap van de massa's. Raamplan, ram-plan, ram-plan. Marcheren zij mede?

Wat zal, schreef mij dezer dagen bij de jaarwisseling een goed kameraad, 1947 ons brengen? Een strijdbaar massa, of groei van de Partij van de Arbeid? Kameraden, het jaar brengt ons niets. Het eist alleen iets.

Het eist dat wij allen, dag in dag uit, tussen onze kameraden staan om klaarheid te brengen in de hoofden van onze mede-arbeiders. O zeker, zij zullen leren door de ervaringen. Maar arbeiders zijn mensen, arbeiders vormen een klasse. De leden van de klasse zullen des te spoediger hun ervaringen tot wetenschap verheffen, wanneer zij discussiëren, strijden, en hun eigen organisatie bouwen, opdat zij eens allen zullen marcheren in eigen gevormde rijen, voor eigen zaak en eigen macht, voor het enige goede plan: Het plan om de bedrijven zelf in eigen hand te nemen.

Het moet! Het kan! Op voor het plan.

ER IS EEN MOORD GEPLEEGD

Er is een mens, neen, er zijn drie mensen vermoord. Bomaanslag, moord met voorbedachte rade door één of meerdere personen in vereniging gepleegd. Een misdrijf, dat volgens de letter van de wet strafbaar is.

De moordenaars zijn 'n aantal militairen, die uit wraak of vermeende wraak eigen rechter hebben menen te moeten spelen. Dat mag niet, dat is bij de wet verboden. De wet is de staat en alleen de staat mag straffen.

Een der moordenaars trad bij zijn verhoor zeer cynisch op en verklaarde in de oorlog al zo veel mensen te hebben vermoord. De justitie spreekt van een psychologisch raadsel.

Inderdaad, hier komt psychologie bij te pas of het echter een psychologisch raad-

sel is menen wij te moeten betwijfelen. Dit z.g. raadsel is voor ons geen raadsel meer. Wij constateren zelfs nog 'n moord, een moord die aan deze tweede moord vooraf ging en de eigenlijke oorzaak van deze tweede moord was, n.l. een psychologische moord.

In onze propaganda tegen oorlog en zijn gevolgen hebben wij er steeds weer op gewezen, dat oorlog een uitvloeisel is van het kapitalisme. Dat oorlog en kapitalisme onverbrekkelijk met elkander verbonden zijn. Dat strijd tegen oorlog consequente strijd tegen het kapitalisme moet betekenen. We spreken daarom dan ook altijd van kapitalisme is moord. Moord niet alleen door het toebrengen van lichamelijke letsel, doch ook moord op de psyche van den mens. Den mens wordt het handwerk „moorden“ op een dusdanige wijze bijgebracht, dat hij ten slotte het verschil niet meer weet tussen „geoorloofd“ en „ongeorloofd“ moorden. „Geoorloofd“ moorden is het wanneer het oorlog is,

ARBEIDERSJEUGD

VERSLAG van de Jongerenconferentie op Zondag, 15 December 1946, te Amsterdam.

Na de opening van de conferentie werd voor de aanwezige jongeren een korte inleiding gehouden.

De spreker bracht hierin naar voren, dat de inrichting van de maatschappij afhankelijk is van het heersende economische stelsel, dat van het grootste belang is voor alle andere verhoudingen in het leven.

Het grootste kwaad waar de arbeidersklasse van nu mee te kampen heeft, is, dat de productie niet is ingericht op de behoeften van den mens maar op het verkrijgen van voordeel voor enkelingen. Hieronder heeft ook, ja juist vooral, de jeugd te lijden. De strijd van de jongeren is dus dezelfde als die van de arbeidersklasse.

De problemen van het ontstaan van de wereld, de mens en de maatschappij, zijn geen speciale jeugdproblemen, maar ook die van de arbeidersklasse.

Om in al deze dingen een helder inzicht te krijgen zullen we veel oude ballast over boord moeten gooien.

„ongoorloofd” is het wanneer er geen oorlog meer is.

Duidelijk komt dit in het hiervoren geschetste geval tot uitdrukking. De moordenaar trad „zeer cynisch” op. Doch dit was geen cynisme. Deze mens was geestelijk vermoord, hem was het handwerk „moorden” op een dusdanige wijze bijgebracht, dat hij dit moorden ook in zijn particuliere belangen wilde gaan toepassen. Hij zag het verschil niet tussen „geoorloofd” en „ongoorloofd” moorden. Daarom is hij nu „een misdadiger”, luttele maanden geleden was hij nog „een redder van het vaderland”, „een beschermer van de democratie”.

In zoverre kunnen we dus werkelijk van een psychologisch geval spreken. Echter, het is geen raadsel. Kwaar en duidelijk komt hier tot uitdrukking dat van een slachtoffer van het kapitalisme gesproken moet worden. Hier staat niet de werkelijke moordenaar voor ons. De werkelijke moordenaar is het kapitalisme, welke dezen mens het moorden tot in de perfectie heeft geleerd, hem geestelijk met de sfeer van „oorlogsromantiek” zodanig heeft verpest dat hij nog steeds in deze romantische sfeer meent te leven. Het ligt niet in de bedoeling deze moord, de daad van dezen mens goed te praten. Wel willen we dit geval in dit licht plaatsen om aan te tonen waartoe oorlog leidt, welke degenererende invloed het kapitalisme op de geest van den mens uitoefent. Dit kapitalisme weg te vagen behoort dan ook tot de plicht van elken denkenden mens. De arbeiders tot denken te brengen en daarmee, tot strijdvaardige klassebewusten op te kweken moet iedere Spartacist zich als 'n levenstaak zien.

Hoe moeten de jongeren echter aan de kennis van al deze problemen komen? De mens wordt door het bestaande onderwijs en de gangbare voorlichting systematisch op dit punt dom gehouden.

Dat, wat wij zoeken, is de ontwikkeling en de vorming van de jongeren. Wij moeten zelf studie maken van den mens en zijn maatschappij, en zelf nieuwe vormen voor ons leven vinden.

Na enige discussie en het stellen van vele vragen kwamen we tot deze overeenstemming:

Wij zijn allen slachtoffers van een maatschappij, die niet deugt. Daarin moeten wij onze eenheid zien. Het is voor de arbeidersjeugd zaak zich in de arbeidersbeweging thuis te gaan voelen en een voorhoede te gaan vormen in de klassenstrijd. Daarvoor is ontwikkeling en scholing nodig.

Hierna kwamen de meer praktische aan-

gelegenheden aan de orde, voornamelijk de vraag: Hoe kunnen we ons werk 't best landelijk organiseren? Vooral het vraagstuk: moet er een nieuwe jeugdbond opgericht worden of 'n comité worden gevormd dat de werkzaamheden regelt?, bracht vele tongen in beweging. Uiteindelijk werd een voorlopig comité gekozen, bestaande uit een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en twee andere aanwezigen, die ook te zamen voorlopig de verzorging van het orgaan op zich nemen. Een van de taken is het zoeken van contact met bestaande vrije, jongerengroepen. Zij zullen tot de volgende bijeenkomst de werkzaamheden regelen en een gestencilde blaadje als orgaan laten verschijnen. Het correspondentie-adres van het comité is:

J. de HART - KOPERMOLENSTRAAT 64 - ZAANDAM.

Aan dit adres kunnen we ook, tot 1 Februari 1947, onze vrijwillige financiële bijdragen en copij voor 't orgaan zenden.

De aap komt al spoediger uit de mouw dan wij gedacht hadden. Alle handen zijn vuil, maar wie geneert zich daar nog voor? Sjahrir heeft dit natuurlijk voorzien en geweten. Misschien heeft hij wel eens het gevoel, dat hij eeuwig water en zeep kort zal komen na het drukken van de vriendenhanden, die hem nu en straks zullen worden toegestoken.

ZES PUNTEN VAN EINSTEIN OVER DE ATOOMBOM

Aan „Atoom”, het reeds door ons besproken maandblad, ontleen wij het volgende bericht:

Prof. Albert Einstein en een reeks andere geleerden hebben een actie ingezet om een fonds van 1 miljoen Dollar bij elkaar te brengen tegen 't atoombongevaar. Zij willen de gemeenschap wijzen op de sociale verwickelingen die de atoomenergie met zich mede brengt en op de stappen die noodzakelijk zijn om een vernietiging van onze beschaving te voorkomen. Zij gaan uit van de volgende feiten, die door alle geleerden worden aanvaard:

1. De atoombom kan nu goedkoop en in grote getale worden vervaardigd, terwijl haar werking steeds vernietigender zal worden.
2. Er is geen doeltreffende verdediging tegen de atoombom mogelijk en deze is ook niet te verwachten.
3. Alle andere volken kunnen zelf het Amerikaanse geheime procédé ontdekken.
4. Een voorbereiding tegen atoomoorlog is nutteloos en zal, indien ze geprobeerd wordt, leiden tot een destructie van onze sociale structuur.
5. Indien er een oorlog uitbreekt, zullen atoombommen worden gebruikt en zij zullen onze beschaving vernietigen.
6. Er is geen andere uitweg dan een internationale controle op de atoomenergie en een uitbanning van iedere oorlog.

8 Januari 1947

Prijs 15 cent

7e Jaargang - No. 3

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Alle gelden naar Uitgeverij „De Vlam”
postgiro 168797 te Amsterdam

Kapitalisme en Arbeiders in Amerika

Enige tijd geleden zetten wij in deze krant uiteen, dat de leningen, welke de Verenigde Staten aan de verschillende Europese landen verstrekten, wel een tijdelijke volledige benutting van de in de oorlog enorm gestegen productiecapaciteit beloofden (daar de export van wapens thans wordt vervangen door een export van andere goederen), maar op den duur tot stagnatie zouden moeten leiden. Immers, Engeland en de andere schuldenaars zullen na verloop van tijd, nadat zij tengevolge van de leningen in staat zijn gesteld hun productie weer op peil te brengen, zelf gaan exporteren, enerzijds om hun schulden weer terug te betalen, anderzijds om nieuwe winsten te behalen, waar Amerika dus van concurrentie ondervinden zal. Daarbij komt nog, dat de grootste politieke en waarschijnlijk spoedig ook grootste economische concurrent van de Verenigde Staten, Rusland, met man en macht werkt aan de uitvoering van het nieuwe vijfjarenplan, dat de industriële capaciteit (en daarmee de concurrentie-capaciteit) van deze staat reusachtig zal opvoeren.

Wij zien dus dat Amerika een tijd tegevoet moet gaan, waarin zijn bevoorrechte positie steeds meer zal worden bedreigd. Aan de ene kant een buitenlandse concurrentie, aan de andere kant een binnenlandse, bij beide zal de jacht naar winst, de noodzaak om tegenover den tegenstander iedere technische vinding, elke vernieuwing dus, onmiddellijk toe te passen, leiden tot 'n enorm verlies van kapitaal, doordat telkens ondernemers de strijd zullen moeten staken. Het gevolg hiervan is, dat het grootkapitaal zich nog meer dan voorheen zal moeten aaneensluiten tot 'n super-trust, die de binnenlandse concurrentie althans beteugelt. De dreiging van buiten dwingt dus tot samenwerking. De kleine vijandschappen moeten wijken voor de grote.

De organisatie van de productie zal dus meer in handen komen van de staat, die immers het machtsorgaan van de heersende klasse is. Deze zal zich direct voor de wagen van de grote concerns moeten spannen en een deel van hun macht aan zich moeten trekken, waardoor hun tevens een

krachtiger hulp tegen de vijanden van buiten en van binnen zal worden verleend. Het eerste zien wij in de ongekende activiteit van de Amerikaanse diplomatie in alle landen ter wereld. Wij zien het ook in de wijze, waarop de staat deze activiteit ontplooft. De lening van Engeland werd niet direct bij de banken gesloten, maar moest eerst door de staat worden goedgekeurd. De inmenging in de kwestie van het Nabije Oosten (zo belangrijk om de in dit deel van de wereld gevonden petroleum!) liep en loopt sinds de oorlog niet meer voornamelijk over de „Standard Oil”, maar over de staat.

Daarmee is niet gezegd, dat de ontwikkeling precies zo zal gaan als b.v. in Rusland of Engeland. Het Amerikaanse kapitalisme (wij wezen er reeds in het vorige artikel op) is het sterkste en tevens het meest geconcentreerde ter wereld. Terwijl in Rusland de oude heersende klasse vervangen is door een nieuwe en in West-Europa een dergelijke nieuwe klasse zich naast de oude schijnt te vormen (de grens tussen de verschillende heersende groepen binnen het kapitalisme is dikwijls niet scherp te trekken), is in Amerika de bourgeoisie zelf nog krachtig genoeg om zich niet genoodzaakt te zien de macht met de „nieuwe leiders” (bureaucraten, vakbondbestuurders, hogere technici, kortom, de „leiders” van het economisch en maatschappelijk leven, die meer dan door hun bezit door de macht, welke zij in hun functie kunnen uitoefenen, regeren) te delen. Maar ook hier is de tendens die van een toenemende concentratie van alle beschikkingsmacht over het kapitaal in handen van de staat. Of deze dan volkomen of gedeeltelijk beheerst wordt door de bourgeoisie of door de opkomende „leidersklasse”, doet in dit verband minder ter zake.

De strijd naar binnen zal, zoals wij zeiden

Uit de inhoud:

- 1 De Havenstaking in Antwerpen
- 2 De stakingen in 1946
- 3 Symptomen van het afgelopen jaar

ook meer in handen van de staat komen te liggen. Het kapitalisme voelt zich bedreigd en moet zich concentreren en straf organiseren. Aanvallen op de productie, welke in laatste instantie immers aanvallen op de zich op de derde wereldoorlog voorbereidende staat zijn, kunnen minder dan ooit geduld worden. Want het einde van de komende crisis kan geen ander zijn dan oorlog. Het kapitaal zoekt zich nieuwe exportmogelijkheden en kan deze alleen overnemen door ze den tegenstand er af te nemen. 't Verliezen van de oorlog betekenen ondergang. Daarom moeten alle krachten worden ingespannen om het land „sterk te maken”.

Ondanks zijn geweldige mogelijkheden zal Amerika dus voor de arbeiders toch een „arm” land worden.

De arbeiders denken nu nog weinig over deze dingen. Zij leven met hun gedachten in de „goede, oude tijd”, toen het ook voor hen mogelijk was om hun toestand binnen het raam van het kapitalistische stelsel te verbeteren.

Vanuit deze gezichtshoek moeten wij ook de mijnwerkersstaking beoordelen. Lewis, de ongekroonde koning, heeft haar uitroepen, toen blijkbaar de spanningen onder de arbeiders te groot waren geworden om haar tegen te kunnen houden. De regering, geschrokken van deze gevaarlijke bedreiging van de „nationale welvaart”, stelde bij de rechtbank een vervolging tegen Lewis in op grond van een juridische spitsvondigheid, n.l., dat er in de zich in staatsbeheer bevindende mijnen niet mag worden gestaakt, een bepaling uit de oorlogstijd, destijds gemotiveerd met de noodzakelijkheid om de productie ten behoeve van de strijd der „democratieën” niet te verstoren. Al spoedig capituleerde Lewis. Uit beschouwingen in Amerikaanse kranten krijgen wij de indruk, dat hij zich „verslagen” voelde. En inderdaad, men kan zeggen, dat hij in zijn strijd om eigen macht verslagen is. Dat echter de stakers wegens de mogelijkheid, dat Lewis wel eens in de gevangenis kon komen, de strijd moesten opgeven, is natuurlijk onzin. Zij hadden trouwens zijn aanwijzing, het werk te hervatten, in de wind kunnen slaan. Indien zij voet bij stuk hadden gehouden, had de staatsmacht hen wel kunnen hinderen, maar niet kunnen dwingen. De Amerikaanse staat kan het zich niet veroorlo-